



KATSAUS EU-ASEDIREKTIIVIIN RESERVILÄIS- TOIMINNAN KANNALTA

Kuten varmaan olette huomanneet, on Brysselissä viime aikoina laadittu EU:lle uutta asedirektiiviä. Kyseessä on edellisen vuodelta 1991 olevan asedirektiivin päivitys, jota EU-komissio alun perin esitti Pariisin terrori-iskujen jälkimainingeissa tyrmistytävässä ”takavarikoidaan jäsenmaissa kaikki sotilasaseita muistuttavat aseet maksamatta euronkaan verran korvauksia” muodossa.

Alkuperäisessä muodossaan kyseinen direktiiviehdotus olisi käytännössä tarkoittanut Suomessa mm. ns. reserviläiskiväärien takavarikointia tavalla, joka olisi ollut selkeästi perustuslain vastainen. Johtuen direktiiviehdotuksen ilmeisen kohtuuttomasta yleisluonteesta sitä vastustamaan nousi EU:n jäsenmaissa varsinainen kansanliike. Kiitos myös *Firearms United*:in, ja eräiden jäsenmaiden (ml. Suomi) hallitusten sekä joidenkin yksittäisten poliitikkojen, kyseinen tyrmistytävän huono direktiiviehdotus ei mennyt sellaisenaan läpi. EU-parlamentin valiokuntien käsittelyssä sen ala-arvoinen valmistelun taso, vaikutusarvioiden puuttuminen ja yleinen soveltamiskelvottomuus johtivat siihen, että koko direktiiviehdotus kirjoitettiin käytännössä uusiksi. Komission ja EU-parlamentin välisen sovitteluprosessin lopuksi uusiksi kirjoitettu direktiivi hyväksyttiin EU-parlamentin äänestyksessä 14.3.2017, joten sen lopullinen muoto on nyt tiedossa.

Jo mahdollisesti omistamasi aseet ja niiden lippaat:

Direktiivi mahdollistaa jo aiemmin hankittujen aseiden ja niiden syöttölaiteiden (lippaiden) omistamisen ja hallussapidon jatkumisen ilman muutoksia, ellei jäsenmaa toisin päättää omassa lainsäädännössään. Niiden mahdollisesti vaihtaessa omistajaa joudutaan menemään tietysti uuden tulevan kansallisen lainsäädännön määrittämällä toimintatavoilla. Isokapasiteettisten lippaiden, patruunavöiden jne. hallussapito on sinänsä edelleen laillista eikä niitä tulla rekisteröimään, mutta B-kategoriaan rekisteröidyn aseiden ohella kyseisen aseiden A-kategoriaan siirtävän lippaan hallussapito aseiden ohella olisi peruste aselupien perumiselle ja rikos (lisätietoja alla).

Isokapasiteettisten lippaiden, patruunavöiden ja vastaavien omistaminen ilman asetta johon ne käyvät on myös jatkossa edelleen täysin laillista, mutta on ilmeistä ettei niitä voi tulevaisuudessa todennäköisesti myydä laillisesti kuin henkilöille joilla on oikean kategorian mukainen lupa niitä käyttävään aseeseen.

Aseluokat (kategoriat):

Suurimmat käytännön muutokset edelliseen direktiiviin verrattuna ovat sen sisältämien aseluokkien (kategorioiden) luokituksessa. Aseluokilla on sikäli olennaista merkitystä että niiden ohessa on määriteltä millä perusteilla kunkin aseluokan aseisiin voidaan myöntää hankintalupia tai omistaa. Vuodelta 1991 olevassa direktiivissä aseluokat jaettiin karkeasti seuraavalla tavalla:

A-kategoria (yksityisomistus käytännössä kielletty tai mahdollinen vain erityisissä tapauksissa): Ohjukset, krh:t, sarjatuliaseet, muiksi esineiksi naamioidut aseet, ERVA-ampumatarvikkeet jne.

B-kategoria (luvanvaraisia): Itselataava kertatuli (toimintatapa 3 eli TT3) ja lippaallinen kertatuli (TT2) tyyppiset kiväärit, pistoolit, pienoispistoolit, revolverit, alle 60 cm pitkät haulikot jne.

EU-ASELUOKKA

Pistooli (raja: yli 20 patruunaa)		→ B
		→ A
Kivääri (raja: yli 10 patruunaa)		→ B
		→ A
Haulikko (raja: yli 10 patruunaa)		→ B
		→ A

C-kategoria (luvanvaraisia): Lippaaton kertatuli (TT1) toimintatavan kiväärit, yli 60 cm pitkät haulikot, lippaaton kertatuli toimintatavan pienoispistoolit joiden pituus oli 28 cm jne.

D-kategoria (eivät vaadi lupaa erässä jäsenmaissa): Lippaaton kertatuli (TT1) toimintatavan haulikot.

Merkittävin muutos näiltä osin uudessa direktiivissä on, että siinä siirretään tietyt asetyypit B-kategoriasta A-kategoriaan, johon kuuluviin aseisiin on vaikeampi saada hankintalupia. Käytännössä tämä kategorioiden välinen siirto tapahtuu sillä tavalla että A-kategoriaan on määritelty uusia alikategorioita. Näitä ovat toimintatavan itselataava kertatuli (TT3, ”puoliautomaatti”) kivääreistä ja pistooleista ne joissa ylitetään tietty raja lipaskapasiteetissa sekä pitkät aseet (kivääri ja haulikko) joiden pituus on alle 60 cm.

Uudet A-kategorian alikategoriat:

- A6: Alun perin sarjatuleen kykeneviksi rakennetut aseet jotka on muutettu vain itselataavaa kertatulta (TT3, ns. ”puoliautomaatti”) ampuviksi. Yleensä tämä tarkoittaa käytännössä rynnäkkökivääreistä ja konepistooleista kertatuliaseiksi muunnettuja aseita.
- A7: Itselataava kertatuli (TT3) toimintatavan ampuma-aseet joiden lipaskapasiteetti ylittää tietyt asetetut rajat:
 - Pistoolit joissa yli 20 patruunan lipas.
 - Kiväärit ja haulikot joissa yli 10 patruunan lipas.
- A8: Itselataava kertatuli (TT3) kiväärit ja haulikot joiden kokonaispituus on alle 60 cm.

Nämä yllä olevat uudet A-kategorian alikategoriat koskevat vain keskisyyteteistä patruunaa ampuvia aseita – toisin sanoen ne eivät koske pienoiskiväärejä ja pienoispistooleja.

Olellaisen tärkeä huomio on että jatkossa kapasiteettirajojen ylittävien lippaiden ostamisen yhteydessä voidaan vaatia hallussapitolupa joka osoittaa henkilöllä olevan A-kategorian luvan kyseistä lipasmallia käyttävään aseeseen. Pienemmän patruunakapasiteetin lippailla voivat samat aseet olla B-kategorian aseita.

Jatkuu... →



Vaikka direktiivin ilmeisenä yleisajatuksena on ettei A-kategorian aseisiin myönnetä helposti hankintalupia, siinä on myös määritelty joukko poikkeuksia, joiden perusteella A-kategoriaan kuuluviin aseisiin voidaan jatkossakin kansallisen lainsäädännön pohjalta myöntää lupia. Näitä poikkeuksia ovat:

1. ”Reserviläispoikeus”: ”Oltava mahdollisuus antaa lupa hankkia ja pitää halussaan... maanpuolustusta varten, kuten kansallisen lainsäädännön mukaisen vapaaehtoisen sotilaskoulutuksen yhteydessä” (mitä se sitten tulee käytännössä tarkoittamaan). Tämä koskee periaatteessa kaikkia A-kategoriaan A kuuluvia aseita, mutta en pidättelisi henkeäni odottaessani sitä hetkeä että poliisi alkaa Suomessa myöntää reserviläisille lupia sarjatuliaseisiin.
2. Ampumaurheilu-poikeus: Vaaditaan että harrastaa tai ottaa osaa aktiivisesti ampumaurheilulajiin, jossa käytetään kyseisen kaltaisia aseita ja on harrastanut ampumaurheilua sekä ollut ampumaseuran jäsen vähintään 12 kk. Tämä poikeus pätee vain A6 ja A7 alikategorioihin kuuluviin A-kategorian aseisiin.
3. Asekeräilijä/museo-poikeus: Koskee ainakin periaatteessa kaikkia A-kategoriaan kuuluvia aseita, joten mahdollistaa keräilyluvan omaaville myös jatkossa sarjatuliaseiden keräilyyn.
4. Filmituotanto-poikeus: Lähinnä elokuvastudioita, elokuvaan ja televisio-ohjelmiin vuokraavia yhtiöitä jne. varten tehty poikeus.
5. Aseseppeä, aseita valmistaville yhtiöille, rikospaikkatutkijoita jne. varten tehty poikeus.

Kannattaa huomata että sekä ”reserviläispoikkeuksen” että ampumaurheilupoikkeuksen pitäisi päteä Reserviläisurheiluliiton ampumaurheilulajeja harrastaviin, mutta periaatteessa ”reserviläispoikeus” sallii hankintaluvan myöntämisen ilman 12 kk jäsenyyttä ja ampumaurheilun harrastamista. Se tarkalleen millä perusteilla yksittäisen henkilön katsotaan jo kuuluvan tuon ”reserviläispoikkeuksen” piiriin on jätetty direktiivissä täysin auki ja tullaan määrittämään kansallisessa lainsäädännössä. Huomionarvoista on myös se että metsästystä ei ole sisällytetty poikkeuksiin, joten tulevaisuudessa metsästysperusteella saanee hankintalupia korkeintaan kategorian B ampuma-aseisiin. Direktiivissä lipaskapasiteetin rajat on määritelty koskemaan sekä irtolippaita että kiinteitä lippaita ja muita syöttölaitteita – joten mm. pitkällä yli 10 patruunan putkilippaalla oleva haulikko kuuluu A7-alikategoriaan siirtyviin aseisiin. Direktiivin mukaan B-kategoriaan rekisteröidyn aseiden omistavalla henkilöllä ei ole oikeutta hallussapitää lippaita joilla varustettuna kyseinen ase kuuluisi A6- tai A7-kategoriaan.

EU-asepassi:

Asetyyppien kategoriamuutokseen liittyen myös muissa EU-maissa ampumaurheilun ja metsästyksen mahdollistavaan EU-asepassiin on luvassa pieni, mutta olennainen muutos. Tähän asti EU-asepassiin ei ole voinut sisällyttää A-kategorian aseita.

Uusi direktiivi mahdollistaa myös A-kategorian aseiden lisäämisen siihen ja matkustamisen niiden kanssa jäsenmaiden välillä ampumaurheilua varten – olettaen tietenkin että kyseisten jäsenmaiden oma lainsäädäntö sen sallii.

Määräaikaisuus?

Direktiivi velvoittaa viranomaiset tarkistelemaan hallussapitolupia vähintään viiden vuoden välein. Käytännössä tämä tarkoittaa joko uusien lupien muuttamista määräaikaiseksi tai mahdollisesti harrastustodistuksen toimittamista vähintään 5 vuoden välein. Huomionarvoista on että tämä velvoite ei välttämättä varsinaisesti ulotu koskemaan aiemmin hankittuja aseita.

Kansalliset mahdollisuudet ja kansallinen uhkakuva:

Direktiivi on sinänsä kirjoitettu sängen väljäksi ja jättää huomattavasti tilaa kunkin jäsenmaan omassa lainsäädännössä tehtäville määrittelyille. Näin ollen se millaiset sen seuraukset tulevat Suomessa olemaan tulee käytännössä riippumaan pääasiassa siitä millaiseksi sen pohjalta säädettävä kansallinen lainsäädäntöme tehdään. Tunnetusti meillä on jo jonkinasteinen perinne tulkita kaikkia mahdollisia direktiivejä ja sopimuksia tiukimmalla mahdollisella tavalla silloinkin kun se on kansan ja valtion oman edun vastaista.

Tällä kertaa voisi kuitenkin toivoa että poliitikot ja virkamiehet eivät mene pilaamaan esim. ilmeisellä vaivalla mukaan saatua ”reserviläispoikkeusta” vesittämällä sen hyödyttömäksi omassa lainsäädännössämme, vaan aidosti kuuntelevat asiantuntijoita ja sidosryhmiä sekä uskaltavat ajaa asiassa maamme ja sen maanpuolustuksen etua. Kehotamme liittoa, muita reserviläisyhdistyksiä, yhteistyötahojamme ja jäseniämme pitämään silmänsä auki ja vaikuttamaan asiaan nyt kun rauta on kuuma. Uusi kansallinen aselaki on tiettävästi jo valmistelussa ja on odotettavissa eduskunnan käsittelyyn viimeistään ensi vuonna.

Ehkä jotain positiivistakin:

Direktiivin mukaisen kansallisen lainsäädännön säätämisen yhteydessä olisi mahdollisuus hankkiutua eroon EU:n käytäntöjen vastaisista kansallisina omituisuuksina lainsäädännössämme olevista asetyypeistä ”muu ase” ja ”taskuase”. Direktiivi määrittää ”normaalikokoisen” kiväärin ja haulikon vähimmäispituudeksi yksinkertaiseksi 60 cm eikä anna pistooleille ja revolvereille mitään minimikokoa.

Linkit:

Vanha direktiivi vuodelta 1991 (PDF): *

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:31991L0477&from=EN>

Ja uuden direktiivin muutokset siihen: *

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=AMD&format=PDF&reference=A8-0251/2016&secondRef=107-107&language=FI> *

* Jos linkit eivät toimi, kopioi ja liitä ne selaimen osoiteriville.

Keskustelua:

[Espoon Reserviläiset ry, keskustelufoorum](#)

- Jarkko Vihavainen, EsRes
21.3.2017

Oikeudet muutoksiin pidätetään. © 2017 Espoon Reserviläiset ry.